

«A CRACK IN EVERYTHING.....» - ALLEHELGENSDAG

Preken av prost Nils Åge Aune under avskjedsgudstjeneste i Stiklestad kirke, 5. november 2017

Prekentekest: Matt.5,1-12

Det er Allehelgensdag i dag. Denne dagen rommer så mye. Fargen i dag er hvit. Hvit er *festfargen* i kirka. Kanskje syns du det høres rart, eller litt malplassert ut? Men det er slik at allehelgensdag er en dag for takknemlighet, - for at Gud har laget et rom for oss hos seg. Det venter på oss når vår tid her på jorda er omme. Da skal vi være hos han. Slik står vi i en rekke av alle generasjonene før oss, de som allerede har nådd fram. Dette er dagen for å tenke på at vi ikke er overlatt til oss selv, vi mennesker. Noen ganger kan vi lett tenke det. Livet kan være et ensomt prosjekt. «Det er bare jeg som forstår min situasjon!» Slik kan vi tenke. Men bibelen lærer at det er en større himmel over oss enn den vi kan se. Alt ER ikke sagt med det vi kan SE eller TA PÅ. Vi har en far i himmelen som kjenner oss. Han ønsker å være der for oss og gi oss de kreftene vi trenger for å bære de dagene vi får. Men han er der også når vi skal her fra, og venter på oss med et rom som er laget i stand for oss. Slik han har ventet på de som har gått foran oss. Derfor er fargen hvit. Det er grunn til å se framover med håp og forventning og framtidstro.

Jeg vet ikke om du kjenner deg hjemme i den beskrivelsen som jeg har gitt her. At vi ekstra far i himmelen. Som er god. Og som venter på oss? Kanskje ikke? Jeg har møtt mange mennesker som ikke klarer å se for seg at Gud kan være god. Det ene er jo at det i utgangspunktet er vanskelig å se for seg Gud i det hele tatt. Fins han virkelig der? Og hvis han nå skulle finnes,- hvorfor skulle han bry seg om meg? Mitt liv er på ingen måte perfekt, sier noen. Jeg er ikke god nok. Jeg har ikke de rette meningene, eller si den rette livsførselen. Og er ikke Gud slik at han ser i retning av det perfekte? Som ikke har verken tvil i hjertet eller riper i lakken?

I dag er det altså Allehelgensdag. Jeg sa til å begynne med at denne dagen rommer så mye. Dette er også en dag for å minnes noen en er glad i. Derfor har dere som har opplevd dødsfall i familien fått en spesiell invitasjon for å komme hit til kirka i dag. Vi skal minnes i dag, vi skal lese opp navn og tenne lys. Jeg er sikker på at vi alle har noen i tankene i dag, som ikke er mer. Kanskje kom døden som en ubuden gjest, brått og brutalt i løpet av året som gikk. Eller det er der som et sår som gjør vondt,- selv om det har gått ett år, fem år, ti år.

Dagen i dag kaller oss også til ettertanke. Og da vil jeg gjerne at du tenker over i dag: Den du var glad i: Er det bare styrkene og de gode sidene ved han eller henne som du husker? Jeg tipper at bildet er mer bredspektret enn det. Når vi minnes dem vi var glad i, hører det jo med til minnene at hun eller han også hadde sine feil og mangler. Men de vi var glad i blir ikke mindre for oss av den grunn, ikke sant? Vi tenker tilbake på våre kjære og minnes både de gode og de mindre gode sidene. Vi husker de gode dagene, men også på uvanene og det som vi kunne irritere oss over og fortvile over. Men de er ikke mindre elsket for det. De er like mye savnet for det! For de var jo hele mennesker de som forlot oss. Inntrykket som fester seg av de vi er glad i har både lyse og mørke farger.

Evangeliet i dag minner oss om dette. Det er hele mennesker Gud ser etter. Jeg husker en av sangene til artisten Lennart Cohen: Han sier det slik: «There is a crack in everything. That's how the light gets in.» “Det fins en sprekk i alt som er. Det er slik lyset kommer inn.»

Når vi leser evangeliet i dag, forstår vi at Gud elsker menneskene. Uavhengig av om det er noen sprekker her og der, om ikke alt er helt på stell. Det er som om Gud ser på andre ting enn det vi gjør. Det vi ser på som diskvalifiserende og uelskbart ved oss, det ser Gud annerledes på. For det er der lyset kan slippe inn, det er da han kan slippe inn han som kaller seg Verdens Lys. Det er når vi framstår slik vi er, det er da han er oss nærmest. Gud er ikke Gud for de perfekte. Gud er Gud for MENNESKENE, som bærer på sår og synde og på sorg og savn.

I dagens fortelling hører vi om Jesus da han steg opp på fjellet for å tale til vennene sine. Derfor er avsnittet kalt bergprekenen, kanskje noe av det mest siterte fra Det nye testamente. Kanskje var Jesus sliten. Før vår tekst hører vi om at store folkemengder fulgte ham. De spurte ham til råds om alt. Overalt var han etterspurt! Og han kommer ikke før ned av fjellet før det kommer noen spedalske som håper på helbredelse. Jeg tenker meg at han gikk til fjells for å puste ut. Han tar med seg sine nærmeste venner. Han samler disiplene omkring seg, - folkemengden venter litt lenger nede i lia.

Så begynner han å si disse berømte ordene. Der han opphøyer alle disse sprekkeene, det som er ødelagt, det som har fått et skudd for baugen, hos de han snakker til. «Salig» er det ordet som han bruker. Du la sikkert merke til at akkurat dette ordet gikk igjen flere ganger. Høres litt merkelig ut for oss.. Det var helt sikkert ikke et ord Jesus fant på der og da, men det skriver seg tilbake fra det gamle testamentet. Både Jesus, disiplene og folket kjente nok det godt. Vanlig å bruke dette ordet. Åpningsordene i salmenes bok: «Salig er den mann.....» Mennesker på den tid brukte dette ordet om det som fremmet livsgleden, i betydningen «Lykkelig er du!» Eller, «gratulerer!» DET er det Jesus gjør her, altså. Priser sine disipler lykkelig, gratulerer dem «salige er dere....»

En kan jo saktens spørre seg når vi hører disse ordene: Hva er det egentlig som er salighet, da.....? Hva er lykke, hvilke mennesker er lykkelig? Hvis du spør mannen i gata, en gjennomsnitts nordmann anno 2017, ville han kanskje si:

Jaaaa, salig er vel den som har hatt bare medgang i livet! Som ikke har bekymringer, som ikke har opplevd ulykke i den tiden som ligger bak, salig er de med et sorgløst liv.... Salige er de sterke, som mestrer livets problemer ved egen hjelp. Som har klart å gjøre det til noe i livet. DE er lykkelige mennesker. Kanskje ville du få slike svar.....

Vel, dette stemmer i alle fall ikke med bildet som tegnes av Jesu aller nærmeste venner. Så finner vi fort ut at de var såmenn ikke perfekte mennesker. For å bruke Lennart Cohens ord var det sprekker både her og der hos disiplene..... Vi ser f.eks. Jakob og Johannes, som ble kalt tordensønnene, fordi det var slikt et sinne i dem. Og Thomas: Kalt tvileren. Han hadde gått sammen med Jesus, og hørt ham tale om sin død og oppstandelse, men likevel tvilte han, og forlangte å se naglemerkene i Jesu hånd. Også Peter da, som også var sammen med Jesus. Og som så overmodig sa, at selv om alle de andre ikke vil ha noe med deg å gjøre Jesus, så skal iallefall ikke jeg svikte deg! Men hvem var det som sviktet aller mest når det virkelig gjaldt? Jo det var Peter! Som sverget på at han ikke kjente Jesus.....

Så samler Jesus disse omkring seg. Jesus priser dem salig. Lykkelig! Dere er heldig!

Vi forstår Jesus må forbinde noe helt annet med det å være salig, lykkelig enn det som var gjengs tankegang.. Bibelen lærer oss at disse erklæres salige pga av det Jesus har *brakt til dem*. Det var ikke fordi de hadde dratt seg selv i håret og skjerpet seg og klart å bli rettferdig, tålmodig, barmhjertig og alt dette som saligprisningene beskriver. Men de tålmodige

hadde møtt den Tålmodige. De rene av hjertet hadde blitt gjort rene. De rettferdige hadde blitt erklært rettferdig. De som hadde funnet trøst hadde møtt trøsteren.

Vi oppfordres til å komme til Gud med våre liv slik vi er. Oppgi vår motstand. Uten å holde noe tilbake. Uten å prøve å lage et glansbilde av oss selv, uten å presentere oss for noe annet enn det vi er. Bibelen oppfordrer oss til å komme MED de sprekkene og manglene vi har. Og på samme måte som at vi kan minnes våre kjære med godhet, selv om de hadde feil og mangler, kan vi være trygg på at det er ikke DET Gud bryr seg om heller. For det er nettopp slik lyset kan komme inn. Og vi blir i stand til å ta imot nåden av hans hand som elsker oss.

I dag er det siste gang jeg har gudstjeneste her i kirka, i alle fall som prost. Derfor er det viktig for meg å få sagt dette: Gud elsker oss så høyt at han gir sitt liv for menneskene. Det har noen følger: Først og fremst ved at vi med nåden slik vi er. Den er uavkortet. Den er større enn vi tror. Den kan bære oss, slik den har båret våre kjære som har gått før oss. Han er vårt håp.

